DECIZIA (PESC) 2023/387 A CONSILIULUI

din 20 februarie 2023

în sprijinul unui mecanism global de raportare privind armele convenționale ilicite și munițiile aferente pentru a reduce riscul deturnării și al transferului ilicit al acestora („iTrace V”)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 28 alineatul (1) și articolul 31 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) Strategia globală din 2016 a UE pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene (denumită în continuare „Strategia globală a UE”) subliniază că Uniunea va promova pacea și va garanta securitatea cetățenilor săi și a teritoriului său și își va intensifica contribuția la securitatea colectivă. De asemenea, Strategia globală a UE sprijină cu tărie punerea în aplicare și respectarea pe deplin a tratatelor și a regimurilor multilaterale de dezarmare, neproliferare și control al armelor și solicită „urmărirea transfrontalieră a armelor”, recunoscând că securitatea europeană depinde de evaluări mai bune și efectuate în comun ale amenințărilor și provocărilor interne și externe.

(2) Strategia UE din 19 noiembrie 2018 intitulată „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor – Strategia UE împotriva armelor de foc, a armelor de calibru mic și a armamentului ușor și a muniției aferente” (denumită în continuare „Strategia UE privind SALW”), subliniază că armele de foc, armele de calibru mic și armamentul ușor ilicite (denumite în continuare „SALW”) continuă să contribuie la instabilitate și violență în Uniune, în vecinătatea imediată a acesteia, precum și în restul lumii. Strategia UE privind SALW stabilește cadrul de acțiune al Uniunii astfel încât aceasta să abordeze provocările menționate și se angajează să sprijine eforturile de cercetare care vizează originea SALW ilicite în zonele de conflict, cum ar fi proiectul iTrace al organizației Conflict Armament Research.

(3) Fabricarea, transferul și circulația ilicite ale armelor și munițiilor convenționale, precum și acumularea excesivă și proliferarea necontrolată a acestora alimentează insecuritatea în Europa și în vecinătatea sa, ca și în multe alte regiuni din lume, exacerbând conflictele și subminând consolidarea păcii după un conflict, reprezentând astfel o amenințare gravă pentru pacea și securitatea în Europa.

(4) Strategia UE privind SALW afirmă că Uniunea va sprijini activitățile grupurilor ONU care monitorizează embargourile asupra armelor și va analiza modalități de îmbunătățire a accesului la constatările acestora privind deturnarea armelor de foc și a SALW ilicite în scopul controlului exporturilor de arme.

(5) Odată cu Programul de acțiune al ONU pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit cu SALW sub toate aspectele sale (denumit în continuare „Programul de acțiune al ONU”), adoptat la 20 iulie 2001, toate statele membre ale ONU s-au angajat să prevină traficul ilicit de SALW sau deturnarea acestora către beneficiari neautorizați și, în special, să țină seama de riscul deturnării de SALW către comerțul ilegal atunci când evaluează cereri de autorizații pentru export.

(6) La 8 decembrie 2005, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat un instrument internațional care permite statelor să identifice și să urmărească SALW, în mod rapid și fiabil.

(7) În cadrul celei de a treia Conferințe de examinare din 2018 a Programului de acțiune al ONU, toate statele membre ale ONU și-au afirmat angajamentul de a încuraja statele ca în procesul de urmărire a SALW ilicite, inclusiv a celor depistate în situații de conflict și ulterioare unui conflict, să consulte registrele din statul în care sunt depistate armele de calibru mic sau armamentul ușor și/sau de a se consulta cu statul în care s-a fabricat arma respectivă. În plus, raportul final al Celei de a opta reuniuni bienale a statelor pentru examinarea punerii în aplicare a Programului de acțiune al ONU din 2022 ia act de importanța dezvoltării sau stabilirii unor cadre naționale de reglementare stricte pentru marcarea, înregistrarea și urmărirea SALW, în conformitate cu Instrumentul internațional de urmărire, în scopul prevenirii și combaterii deturnării și transferului internațional ilicit de SALW către beneficiari neautorizați.

(8) La 24 decembrie 2014 a intrat în vigoare Tratatul privind comerțul cu arme. Tratatul privind comerțul cu arme urmărește să stabilească standarde internaționale comune la cel mai înalt nivel posibil pentru reglementarea sau pentru ameliorarea reglementării comerțului internațional cu arme convenționale, pentru prevenirea și eradicarea comerțului ilicit cu arme convenționale și pentru prevenirea deturnării acestora. Uniunea ar trebui să sprijine toate statele membre ale ONU să pună în aplicare controale eficiente ale transferurilor de arme pentru a se asigura că Tratatul privind comerțul cu arme este cât mai eficace posibil, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a articolului 11 din tratatul menționat.

(9) Uniunea a sprijinit anterior iTrace prin Deciziile 2013/698/PESC ([1]), (PESC) 2015/1908 ([2]), (PESC) 2017/2283 ([3]) și (PESC) 2019/2191 ([4]) (iTrace I, II, III și IV) ale Consiliului și dorește să sprijine iTrace V, cea de a cincea etapă a acestui mecanism global de raportare privind armele convenționale ilicite și munițiile aferente, astfel încât să contribuie la securitatea colectivă a Europei, după cum se solicită în Strategia globală a UE,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) În vederea punerii în aplicare a Strategiei globale a UE, a Poziției comune 2008/944/PESC a Consiliului ([5]), astfel cum a fost modificată de Decizia (PESC) 2019/1560 a Consiliului ([6]), a Strategiei UE privind SALW din 2018 și în vederea promovării păcii și securității, activitățile din cadrul proiectului care urmează a fi sprijinite de Uniune au următoarele obiective specifice:

— întreținerea continuă a unui sistem global de gestionare a informațiilor ușor de utilizat privind armele convenționale și munițiile aferente care sunt deturnate sau au făcut obiectul traficului („iTrace”), împreună cu documente justificative în cazul zonelor afectate de conflicte, pentru a furniza informații relevante factorilor de decizie, experților în materie de control al armelor convenționale și agenților cu atribuții de control al exporturilor de arme convenționale, în vederea dezvoltării unor strategii și proiecte eficiente bazate pe elemente concrete pentru a combate proliferarea ilicită a armelor convenționale și a munițiilor aferente;

— desfășurarea de activități de formare și mentorat în beneficiul autorităților naționale din statele afectate de conflicte pentru ca acestea să își dezvolte la nivel național capacități durabile de identificare și urmărire a armelor convenționale ilicite, pentru a încuraja cooperarea susținută cu proiectul iTrace, pentru a identifica mai bine prioritățile în materie de securitate fizică și gestionare a stocurilor, pentru a formula cu mai multă eficiență cerințele naționale privind controlul armelor și asistența în materie de aplicare a legii, în special inițiativele finanțate de Uniune, cum ar fi Registrul de arme ilicite și sistemul de gestionare a urmăririi ale Interpol (iARMS) și activitățile Agenției Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol), și pentru a consolida dialogul cu misiunile și inițiativele Uniunii;

— sporirea frecvenței și a duratei activităților de cercetare desfășurate pe teren în ceea ce privește armele convenționale și munițiile aferente care circulă în mod ilegal în zonele afectate de conflicte, pentru a genera date pentru iTrace, ca răspuns la anumite solicitări clare din partea statelor membre și a delegațiilor Uniunii;

— acordarea unui sprijin adaptat autorităților de control al exporturilor de arme și factorilor de decizie în materie de control al armelor din statele membre, inclusiv prin efectuarea de vizite consultative periodice de către personalul proiectului iTrace în capitalele statelor membre, prin oferirea unui serviciu de asistență disponibil non-stop care să furnizeze consiliere în timp real privind strategiile în materie de evaluare a riscurilor și de combatere a deturnării, prin întreținerea unor aplicații de tip tablou de bord staționare și mobile securizate care să permită emiterea în timp real a unor alerte în ceea ce privește deturnarea ulterioară exportării, precum și prin efectuarea de către personalul proiectului iTrace, la cererea statelor membre, a unor verificări ulterioare expedierii;

([1]) Decizia 2013/698/PESC a Consiliului din 25 noiembrie 2013 în sprijinul unui mecanism global de raportare privind armele de calibru mic și armamentul ușor și alte arme și muniții convenționale ilicite pentru a reduce riscul comerțului ilicit cu acestea (JO L 320, 30.11.2013, p. 34).

([2]) Decizia (PESC) 2015/1908 a Consiliului din 22 octombrie 2015 în sprijinul unui mecanism global de raportare privind armele de calibru mic și armamentul ușor și alte arme și muniții convenționale ilicite pentru a reduce riscul comerțului ilicit cu acestea („iTrace II”) (JO L 278, 23.10.2015, p. 15).

([3]) Decizia (PESC) 2017/2283 a Consiliului din 11 decembrie 2017 în sprijinul unui mecanism global de raportare privind armele de calibru mic și armamentul ușor și alte arme și muniții convenționale ilicite pentru a reduce riscul comerțului ilicit cu acestea („iTrace III”) (JO L 328, 12.12.2017, p. 20).

([4]) Decizia (PESC) 2019/2191 a Consiliului din 19 decembrie 2019 în sprijinul unui mecanism global de raportare privind armele convenționale ilicite și munițiile aferente pentru a reduce riscul deturnării și al transferului ilicit al acestora („iTrace IV”) (JO L 330, 20.12.2019, p. 53).

([5]) Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar (JO L 335, 13.12.2008, p. 99).

([6]) Decizia (PESC) 2019/1560 a Consiliului din 16 septembrie 2019 de modificare a Poziției comune 2008/944/PESC de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar (JO L 239, 17.9.2019, p. 16).

— sporirea nivelului de sensibilizare prin acțiuni de informare privind rezultatele proiectului, promovarea obiectivului și a funcțiilor disponibile ale iTrace în rândul factorilor de decizie de la nivel național și internațional, experților în materie de control al armelor convenționale și autorităților de acordare a licențelor pentru exportul de arme și sporirea capacității internaționale de a monitoriza proliferarea ilicită a armelor convenționale și a munițiilor aferente, precum și de a oferi sprijin factorilor de decizie în identificarea domeniilor prioritare de asistență și cooperare internațională și de a reduce riscul deturnării armelor convenționale și munițiilor aferente;

— furnizarea de rapoarte axate pe probleme majore de politici, derivate din datele generate de investigații pe teren și prezentate în sistemul iTrace, cu privire la domenii specifice care merită o atenție internațională, inclusiv privind tendințe majore de trafic al armelor convenționale și al munițiilor aferente și distribuția regională a armelor convenționale, a munițiilor aferente și a materialelor conexe care au făcut obiectul traficului; și

— urmărirea continuă a armelor convenționale și a munițiilor aferente, cu cooperarea statelor membre și a statelor din afara Uniunii, aceasta fiind cel mai eficient mijloc de stabilire și verificare, în cea mai mare măsură posibilă, a mecanismelor ce determină deturnarea armelor convenționale și a munițiilor aferente către utilizatori neautorizați; urmărirea va fi completată prin investigații de monitorizare axate pe identificarea rețelelor umane, financiare și logistice ce stau la baza transferurilor ilegale de arme convenționale.

(2) Descrierea detaliată a proiectului este prevăzută în anexa la prezenta decizie.

Articolul 2

(1) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate („ÎR”) este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.

(2) Implementarea din punct de vedere tehnic a proiectului menționat la articolul 1 este efectuată de Conflict Armament Research Ltd. („CAR”).

(3) CAR își îndeplinește atribuțiile sub responsabilitatea ÎR. În acest scop, ÎR încheie cu CAR acordurile necesare.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a proiectului menționat la articolul 1 este de 6 200 000 EUR. Bugetul total estimat al întregului proiect este de 8 806 101,20 EUR, sumă furnizată prin cofinanțare de către CAR și Ministerul de Externe al Germaniei.

(2) Cheltuielile finanțate din suma prevăzută la alineatul (1) sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului general al Uniunii.

(3) Comisia supraveghează gestionarea corespunzătoare a valorii de referință financiare menționate la alineatul (1). În acest sens, aceasta încheie acordul necesar cu CAR. Acordul respectiv prevede obligația CAR de a asigura vizibilitatea contribuției Uniunii în raport cu valoarea acestei contribuții.

(4) Comisia depune eforturi în vederea încheierii acordului menționat la alineatul (3) în cel mai scurt timp posibil după intrarea în vigoare a prezentei decizii. Comisia informează Consiliul cu privire la orice dificultate în cadrul respectivului proces și cu privire la data încheierii acordului respectiv.

Articolul 4

(1) ÎR raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii, pe baza rapoartelor descriptive periodice trimestriale pregătite de CAR. Aceste rapoarte stau la baza evaluării desfășurate de Consiliu. Pentru a oferi asistență Consiliului în procesul de evaluare a rezultatelor prezentei decizii, o entitate externă efectuează o evaluare a impactului proiectului.

(2) Comisia raportează cu privire la aspectele financiare ale proiectului menționat la articolul 1.

Articolul 5

(1) Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

(2) Prezenta decizie expiră după 36 de luni de la data încheierii acordului menționat la articolul 3 alineatul (3). Cu toate acestea, în cazul în care nu s-a încheiat niciun acord în perioada menționată, decizia expiră după șase luni de la data intrării sale în vigoare.

Adoptată la Bruxelles, 20 februarie 2023.

Pentru Consiliu
Președintele
J. BORRELL FONTELLES

ANEXĂ

DOCUMENT DE PROIECT

Acțiune în sprijinul unui mecanism global de raportare privind armele convenționale ilicite și munițiile aferente pentru a reduce riscul deturnării și al transferului ilicit al acestora

(„iTrace V")

Mecanismul global de raportare iTrace privind armele convenționale și munițiile aferente

1. **Context și justificare pentru sprijinul PESC**

1.1. Prezenta decizie se întemeiază pe decizii succesive ale Consiliului vizând combaterea impactului destabilizator al deturnării și traficului de arme convenționale și de muniții aferente în zonele afectate de conflicte, în special pe Deciziile 2013/698/PESC, (PESC) 2015/1908, (PESC) 2017/2283 și (PESC) 2019/2191, prin care s-a stabilit și consolidat mecanismul global de raportare iTrace privind armele convenționale și munițiile aferente.

Proliferarea ilicită a armelor convenționale și a munițiilor aferente este un factor major de subminare a stabilității statale și de exacerbare a conflictelor, care reprezintă o amenințare gravă la adresa păcii și securității. Astfel cum prevede Strategia UE privind SALW, armele de foc și SALW ilicite continuă să contribuie la instabilitate și violență în Uniune, în vecinătatea imediată a acesteia, precum și în restul lumii. Armele de calibru mic ilicite alimentează terorismul și conflictele la nivel global, împiedicând eforturile Uniunii de a asigura dezvoltarea și de a gestiona crizele, eforturile sale umanitare și de stabilizare a situației în unele zone din vecinătatea Uniunii și din Africa. În interiorul Uniunii, armele de foc ilicite au un impact clar asupra securității interne, întreținând criminalitatea organizată și furnizând teroriștilor mijloacele necesare pentru a desfășura atacuri pe teritoriul european. Constatările recente din cadrul proiectului iTrace din Afganistan, Irak, Libia, Maghreb, Siria, Ucraina și Yemen, precum și legate de alte conflicte din apropierea frontierelor externe ale Uniunii confirmă aserțiunile Strategiei UE privind SALW.

Activitățile desfășurate în temeiul Deciziei (PESC) 2019/2191 au confirmat rolul iTrace drept inițiativă globală de monitorizare a armelor utilizate în conflicte. Proiectul iTrace funcționează în peste 40 de state afectate de conflicte, inclusiv în Africa, Orientul Mijlociu, Asia Centrală și Asia de Sud și de Est și a condus la crearea celui mai mare registru public mondial al armelor convenționale și al munițiilor aferente deturnate, pentru a sprijini statele în eforturile lor de a detecta și de a combate deturnarea, în conformitate cu angajamentele asumate prin criteriul 7 din Poziția comună 2008/944/PESC (consolidată) și prin articolul 11 din Tratatul privind comerțul cu arme. Proiectul iTrace prevede raportarea exactă a oricărei deturnări de arme și de muniții aferente către forțele insurgente și teroriste care reprezintă o amenințare pentru securitatea Uniunii, inclusiv către Al-Qaida în Maghrebul islamic și Daesh/Statul Islamic, și transmite alerte confidențiale și prompte autorităților de control al exporturilor din statele membre în ceea ce privește riscurile de deturnare ulterioare exportării, furnizând în timp real informații esențiale delegațiilor Uniunii și misiunilor diplomatice ale statelor membre din regiunile afectate de conflicte cu privire la traficul de arme și la dinamica conflictelor. Totodată, proiectul iTrace sporește vizibilitatea acțiunilor de sensibilizare în ceea ce privește măsurile de control al armamentului și de combatere a deturnării prin intermediul unei colaborări echilibrate și responsabile cu mass-media de știri de la nivel mondial.

1.2. Cu toate acestea, proiectul iTrace face obiectul unor solicitări repetate din partea statelor membre de a furniza informări directe, față în față, autorităților naționale de acordare a licențelor pentru exportul de arme (inclusiv prin vizite frecvente în capitale, în special ca urmare a relaxării restricțiilor de călătorie impuse în contextul pandemiei de COVID-19) și de a pune o varietate mai mare de resurse la dispoziția factorilor de decizie din statele membre responsabili cu controlul exporturilor de arme, în mod bilateral.

Prin urmare, prezenta decizie urmărește să continue și să consolideze activitățile din cadrul proiectului desfășurat în temeiul Deciziei (PESC) 2019/2191, furnizând în continuare factorilor de decizie, experților în materie de control al armelor și agenților cu atribuții de control al exporturilor de arme din Uniune informații relevante colectate și transmite sistematic, care îi vor sprijini în elaborarea unor strategii eficace, bazate pe elemente concrete, de combatere a deturnării și a proliferării ilicite a armelor convenționale și a munițiilor aferente, pentru a îmbunătăți securitatea la nivel internațional și regional. În consecință, acesta va continua să îi sprijine în combinarea unei strategii de reacție reușite cu acțiuni adecvate de prevenire pentru a aborda cererea și oferta ilegale și pentru a asigura un control eficace al armelor convenționale în țările terțe.

1.3. Prezenta decizie prevede întreținerea și consolidarea în continuare a sistemului global iTrace de raportare privind armele, care este accesibil publicului. Proiectele enumerate în Decizia (PESC) 2019/2191 vor fi consolidate prin: (1) creșterea frecvenței și a duratei misiunilor în vederea colectării de date privind livrările de arme convenționale ilicite către regiunile afectate de conflicte; (2) pachete de sprijin adaptate oferite statelor membre și care cuprind consultări directe, date și rezultate personalizate, un serviciu de asistență disponibil non-stop și atribuirea de sarcini în ceea ce privește verificările post-expediere și (3) desfășurarea de activități de formare și mentorat în beneficiul autorităților naționale din statele afectate de conflicte, pentru ca acestea să poată urmări armele convenționale ilicite găsite sau confiscate pe teritoriul care ține de jurisdicția lor, să își consolideze capacitățile în ceea ce privește combaterea deturnării, inclusiv capacitățile de urmărire în cadrul Instrumentului internațional de urmărire (ITI), să își îmbunătățească gestionarea armelor, inclusiv ținerea evidențelor, și să intensifice colectarea de date pentru iTrace.

2. **Obiective generale**

Acțiunea descrisă în cele ce urmează va oferi un sprijin suplimentar comunității internaționale în combaterea impactului destabilizator al deturnării și traficului de arme convenționale și de muniții aferente. Acțiunea va continua să le furnizeze factorilor de decizie, experților în materie de control al armelor și agenților cu atribuții de control al exporturilor de arme informații relevante, care îi vor sprijini în elaborarea unor strategii eficace, bazate pe elemente concrete, de combatere a deturnării și a proliferării ilicite a armelor convenționale și a munițiilor aferente, pentru a îmbunătăți securitatea la nivel internațional și regional. În mod specific, acțiunea:

(a) va furniza informații concrete privind deturnarea și traficul de arme convenționale și de muniții aferente, pentru a sprijini punerea efectivă în aplicare a Poziției comune 2008/944 a Consiliului (consolidată), a Tratatului privind comerțul cu arme (TCA), a Programului de acțiune al ONU privind comerțul ilicit cu SALW și a Instrumentului internațional de urmărire (ITI);

(b) va furniza sprijin adaptat statelor membre pentru a oferi asistență în evaluarea și atenuarea riscurilor în materie de deturnare;

(c) va dezvălui rutele și entitățile implicate în deturnarea de arme convenționale și de muniții aferente către regiunile afectate de conflicte sau către organizații teroriste internaționale și va furniza elemente probante privind grupurile și persoanele implicate în comerțul ilicit, în sprijinul procedurilor judiciare naționale;

(d) va consolida cooperarea dintre organele relevante ale ONU, misiuni și alte organizații internaționale în domeniul urmăririi armelor convenționale și a munițiilor aferente, precum și în domeniul furnizării directe de informații în sprijinul mecanismelor de monitorizare existente, inclusiv registrul iARMS al Interpolului și Europolul, acesta din urmă încheind, în 2019, un memorandum de înțelegere vizând schimbul de informații cu CAR;

(e) va furniza informații relevante cu scopul de a identifica domenii prioritare de cooperare și asistență la nivel internațional și regional pentru a combate în mod eficace deturnarea și traficul de arme convenționale și de muniții aferente, cum ar fi finanțarea pentru proiecte cu privire la securitatea stocurilor și/sau gestionarea frontierelor;

(f) va pune la dispoziție un mecanism de asistență pentru monitorizarea punerii în aplicare a TCA, în mod specific pentru a detecta deturnarea armelor convenționale transferate, precum și pentru a oferi guvernelor asistență în evaluarea riscului de deturnare înaintea exportului de arme convenționale, în special a riscului de deturnare în țara de destinație sau de reexportare în condiții nedezirabile; și

(g) ca răspuns la amenințările în continuă evoluție la adresa securității Uniunii, va consolida capacitatea CAR de a documenta, urmări și analiza lanțurile de custodie a componentelor găsite în echipamentele militare și de a raporta aceste constatări statelor membre și instituțiilor și agențiilor UE.

3. **Sustenabilitatea și rezultatele proiectului pe termen lung**

Acțiunea va oferi un cadru durabil pentru monitorizarea susținută a proliferării ilicite a armelor convenționale și a munițiilor aferente. Se preconizează că aceasta va spori în mod substanțial informațiile existente referitoare la arme și va sprijini în mod considerabil dezvoltarea specifică de politici eficace în materie de control al armelor convenționale și de control al exporturilor de arme, inclusiv regimul de sancțiuni. În mod specific, proiectul:

(a) va alimenta în continuare sistemul iTrace de gestionare a informațiilor, care va asigura colectarea pe termen lung și analiza datelor privind armele convenționale ilicite;

(b) va furniza factorilor de decizie și experților în materie de control al armelor convenționale un instrument pentru a defini strategii mai eficace și domenii prioritare de asistență și cooperare (de exemplu, prin identificarea unor mecanisme regionale sau subregionale de cooperare, coordonare și schimb de informații care trebuie instituite sau consolidate, prin identificarea stocurilor naționale nesecurizate, a gestionării inadecvate a inventarului, a rutelor de transfer ilegale, a încălcărilor sancțiunilor, a controalelor slabe la frontiere și a capacităților insuficiente de asigurare a respectării legii);

(c) va dispune de flexibilitatea intrinsecă de a genera informații relevante pentru politici, în pofida ritmului rapid al schimbării cerințelor în materie de politici;

(d) va spori în mod semnificativ eficacitatea organizațiilor și a persoanelor care monitorizează armele la nivel internațional prin furnizarea unui mecanism de schimb de informații cu o sferă de acțiune în continuă expansiune și prin acordarea unei asistențe tehnice și în materie de capacități și

(e) va consolida la nivel național capacități durabile în statele afectate de conflicte pentru identificarea și urmărirea armelor convenționale ilicite și pentru ca acestea să se implice în mod mai eficace în procesele internaționale de control al armamentului și de asigurare a respectării legii.

4. **Descrierea acțiunii**

4.1. *Proiectul 1: Dezvoltarea capacității tehnice în ceea ce privește identificarea și urmărirea armelor*

4.1.1. Obiectivul proiectului

Programele de formare și de mentorat ale iTrace oferă autorităților naționale din statele afectate de conflicte metodele și competențele necesare pentru a diagnostica autonom și a aborda deturnarea de arme convenționale. Formarea are ca scop sporirea capacității, adesea inexistente, de a identifica și urmări armele convenționale ilicite, în timp ce mentoratul permite personalului proiectului iTrace să identifice în timp real lacunele critice în materie de capacități și să conceapă imediat soluții adaptate pentru a le aborda. Mai mult, programele iTrace de formare și de mentorat cimentează relațiile dintre proiectul iTrace și autoritățile naționale, permițând echipelor sale de investigație pe teren un acces mai larg la armele convenționale confiscate și recuperate – extinzând prin aceasta spectrul complet al activităților iTrace de colectare, analiză și raportare a datelor.

4.1.2. Beneficii pentru inițiativele UE în materie de control al armamentului

Programele de formare și de mentorat iTrace răspund acțiunilor abordate în Strategia UE privind SALW – vizând sprijinirea capacităților naționale „pentru a identifica și a urmări originile SALW și ale muniției ilicite în zonele de conflict” – și consolidează în mod direct și indirect o gamă largă de inițiative privind controlul armelor sprijinite de statele membre. Printre acțiunile cu impact direct se numără sprijinirea autorităților naționale de aplicare a legii în efortul de urmărire a armelor de calibru mic și a armamentului ușor, în conformitate cu Instrumentul internațional de urmărire, consolidarea capacităților naționale de colectare a datelor privind urmărirea armelor în cadrul indicatorului 16.4.2 al obiectivului de dezvoltare durabilă (ODD) și sprijinirea programelor de gestionare a armelor și muniților inițiate de statele membre. Printre acțiunile cu impact indirect se numără „diseminarea” informațiilor colectate la fața locului, de pildă alertarea statelor membre cu privire la riscurile de deturnare constatate în țările partenere, precum și detectarea deturnărilor din stocurile naționale și transmiterea acestor informații către programele de securitate fizică și gestionare a stocurilor sprijinite de Uniune.

4.1.3. Activități din cadrul proiectului

Unitatea de asistență tehnică (TSU) a CAR oferă activități de formare și de mentorat autorităților naționale din statele afectate de conflicte în care se desfășoară proiectul iTrace. Aceste activități de formare și de mentorat sunt concepute pentru a consolida în integralitate inițiativele naționale de combatere a deturnării, prin furnizarea de cursuri de instruire și prin dezvoltarea capacităților privind urmărirea, marcarea și ținerea evidențelor, conform procedurilor stabilite de ITI, a armelor convenționale ilicite confiscate și capturate și privind evaluările programelor de securitate fizică și gestionare a stocurilor concepute pentru a identifica și a aborda la sursă riscurile de deturnare. CAR va oferi partenerilor locali cursuri de formare specializate și adaptate nevoilor privind întregul spectru de activități enumerate mai sus și, dacă este necesar, personalului de menținere a păcii, inclusiv misiunilor ONU și celor ale UE și grupurilor/comitetelor ONU de monitorizare a sancțiunilor. În această privință, proiectul iTrace va continua să răspundă direct acțiunii prevăzute în Strategia UE privind SALW din 2018, prin care se solicită Uniunii să acorde sprijin „grupurilor ONU care monitorizează embargourile asupra armelor” și să analizeze „modalități de îmbunătățire a accesului la constatările acestora privind deturnarea armelor de foc și a SALW ilicite în scopul controlului exporturilor de arme”. Activitățile de formare desfășurate în cadrul proiectului iTrace vor valorifica o serie de servicii oferite de CAR încă din 2014, care s-au dovedit esențiale pentru sprijinirea partenerilor locali în statele afectate de conflicte, fiind de ajutor comitetelor ONU, precum și pentru asigurarea unui acces mai larg echipelor iTrace de investigație pe teren. În cadrul proiectului vor avea loc deplasări ale personalului aparținând echipelor sale de investigație și TSU, care va oferi cursuri de formare de nivel din ce în ce mai tehnic, care să cuprindă:

(a) inițierea în colectarea de date privind armele convenționale, cu trimiteri la cazuri specifice;

(b) tehnici de bază privind identificarea și documentarea eficace în materie de arme convenționale;

(c) proceduri standard de operare pentru colectarea elementelor probante și lanțul de custodie pentru materialul probatoriu;

(d) cerințele specifice investigațiilor de mare anvergură, regionale și internaționale;

(e) punerea în aplicare a Instrumentului internațional de urmărire; după caz, autoritățile din țările partenere vor fi instruite și încurajate să inițieze cereri de urmărire;

(f) urmărirea internațională a armelor și sisteme de urmărire a armelor (mai ales Interpol și Europol);utilizarea volumelor mari de date și analiza tendințelor; și

(g) posibilitățile în materie de asistență tehnică (internațională) și de intervenție pentru asigurarea respectării legii.

Aceste activități se vor desfășura în paralel cu investigațiile iTrace pe teren, inclusiv investigații comune (prin mentorat) desfășurate împreună cu autorități guvernamentale naționale. Acestea vor include, de asemenea, formarea continuă și recertificarea personalului CAR necesar pentru implementarea formării și a mentoratului.

4.1.4. Rezultatele proiectului

Proiectul:

(a) va încuraja autoritățile naționale să acorde un acces sporit echipelor iTrace de investigație pe teren, ceea ce va răspunde solicitărilor repetate ca echipele iTrace să acorde asistență tehnică și capacitate de investigare comună și va duce la creșterea volumului de date iTrace colectate;

(b) va oferi asistență concretă în materie de capacitate guvernelor naționale care, deși suferă din cauza impactului deturnării armelor convenționale, nu dispun de instrumentele necesare pentru identificarea și raportarea armelor convenționale deturnate; deseori această măsură deschide calea unei gestionări mai eficace a armelor convenționale la nivel național și, ca atare, sprijină punerea în aplicare a Tratatului privind comerțul cu arme, a ITI și a PdA, precum și programarea legată de indicatorul 16.4.2 al ODD și de programele de securitate fizică și gestionare a stocurilor și legăturile cu organismele internaționale de aplicare a legii, inclusiv Interpol (iARMS) și Europol;

(c) va sprijini intensificarea dialogului, identificând, în special, părți interesate importante pentru alte inițiative sprijinite de UE (de exemplu, relațiile misiunilor UE cu guvernele țărilor gazdă) și lansând inițiative, precum programele de securitate fizică și gestionare a stocurilor, de exemplu proiectele de gestionare a stocurilor sprijinite de Uniune.

4.1.5. Indicatori de implementare a proiectului

Până la 40 de vizite de instruire și de mentorat pe teren, acordând o atenție deosebită vizitelor repetate, pentru a sprijini autoritățile naționale să construiască capacități de urmărire.

Proiectul va fi implementat în cursul întregii perioade de trei ani a proiectului iTrace.

4.1.6. Beneficiarii proiectului

Activitățile de formare și mentorat iTrace vor avea beneficii directe pentru părțile implicate de la nivel național din statele afectate de conflicte, inclusiv organisme de aplicare a legii și procurori. Programul va oferi un sprijin indirect dialogurilor naționale cu inițiativele finanțate de Uniune și alte inițiative de control al armelor, încurajând utilizarea mecanismelor de urmărire internațională (inclusiv sistemul iARMS al Interpolului și Europolul) și facilitând participarea la proiecte de gestionare a stocurilor sprijinite de Uniune și la alte proiecte de control al SALW.

4.2. *Proiectul 2: Alimentarea sistemului iTrace cu elemente documentare probante în timp real privind deturnarea și traficul de arme convenționale și de muniții aferente și cu alte informații relevante*

4.2.1. Obiectivul proiectului

Proiectul va susține cercetarea pe teren legată de armele convenționale și de munițiile aferente aflate în circulație în zonele afectate de conflicte. Proiectul va acorda prioritate unor țări care prezintă un interes deosebit pentru statele membre, inclusiv, printre altele, Afganistan, Irak, Libia, Mali, Sudanul de Sud, Somalia, Siria, Ucraina și Yemen. Aceste investigații la fața locului vor furniza dovezi concrete privind armele convenționale deturnate aflate în mâinile unor forțe insurgente și teroriste, care, altfel, ar fi invizibile pentru observatorii externi (inclusiv pentru statele membre ale UE care exportă arme). CAR va solicita aprobarea prealabilă a Grupului de lucru pentru exportul de arme convenționale (COARM) al UE înainte de se implica susținut în toate țările care nu au făcut anterior obiectul unor investigații iTrace pe teren sau al unor programe iTrace de formare și de mentorat.

Prin utilizarea noilor tehnologii și a tehnicilor criminalistice avansate, CAR va desfășura o serie de activități pe teren, inclusiv activități de documentare fotografică îmbunătățită, aplicarea metodelor criminalistice și recuperarea marcajelor șterse. CAR a dovedit că aceste metode conduc la descoperirea unor informații trasabile privind armele, munițiile și materialele conexe pentru care trasabilitatea era anterior imposibilă, permițând astfel efectuarea de investigații vizând o gamă din ce în ce mai largă de materiale ilicite, ale căror informații de identificare au fost șterse pentru a se ascunde proveniența acestora.

Datele rezultate vor îmbunătăți înțelegerea colectivă a statelor membre în ceea ce privește deturnarea și transferurile ilicite, precum și metodele utilizate de traficanți pentru a le ascunde, consolidând în mod substanțial capacitățile statelor membre de a combate comerțul ilicit.

4.2.2. Beneficii pentru inițiativele UE în materie de control al armamentului

Investigațiile iTrace pe teren oferă un nivel de referință dinamic referitor la armele convenționale deturnate în statele afectate de conflicte. Acest nivel de referință oferă o măsură constantă a eficacității acordurilor de control al armelor pe care statele membre s-au angajat să le respecte, inclusiv, printre altele: Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului (consolidată); TCA; PdA; și Strategia UE privind SALW din 2018. O documentare detaliată a armelor folosite în conflicte servește, de asemenea, drept rampă de lansare pentru eforturile oficiale de urmărire a armelor convenționale, precum și pentru investigațiile cuprinzătoare privind finanțarea conflictelor și rețelele de aprovizionare cu arme.

4.2.3. Activități din cadrul proiectului

În cadrul acestui proiect vor fi întreprinse următoarele activități:

(a) desfășurarea de experți calificați în domeniul armelor în vederea efectuării unei analize pe teren a armelor convenționale ilicite și a munițiilor aferente recuperate din state afectate de conflicte;

(b) analiza, revizuirea și verificarea elementelor probante documentate privind armele convenționale, munițiile aferente și utilizatorii acestora, inclusiv, printre altele, activități de documentare fotografică, aplicarea metodelor criminalistice și recuperarea marcajelor șterse ale armelor, ale părților componente și ale marcajelor interioare și exterioare ale acestora, modul de ambalare și documentația de expediere asociată, combinate cu rezultatele investigațiilor pe teren (utilizatori, furnizori și rute de transfer);

(c) încărcarea tuturor elementelor probante colectate și revizuite în sistemul iTrace de gestionare a informațiilor și, odată acestea verificate, pe portalul iTrace de cartografiere online;

(d) identificarea și susținerea partenerilor locali pentru a asigura colectarea susținută a datelor în sprijinul iTrace pe toată durata acțiunii propuse și după încheierea acesteia;

(e) menținerea legăturilor cu guvernele din UE în vederea predefinirii punctelor de contact naționale și a unui mecanism de coordonare, pentru a clarifica domeniul de aplicare al investigațiilor CAR și a reduce potențialele conflicte de interese, anterior derulării investigațiilor sale.

Proiectul va fi implementat treptat în cursul întregii perioade de trei ani a proiectului iTrace.

4.2.4. Rezultatele proiectului

Proiectul:

(a) va documenta, *in situ*, elementele probante fizice ale armelor convenționale și ale munițiilor aferente deturnate sau traficate în regiunile afectate de conflicte;

(b) va verifica și va instrumenta cazuri de trafic ilicit pe baza elementelor probante colectate de CAR, de organizații care au stabilit acorduri permanente de schimb de informații cu CAR, și, după caz, de alte organizații, cu privire la armele convenționale și munițiile aferente deturnate sau traficate pe teritoriul tuturor regiunilor;

(c) va furniza elemente probante vizuale și fizice concrete privind armele convenționale și munițiile aferente deturnate sau traficate, inclusiv fotografii ale articolelor, componente ale acestora, numere de serie, marcaje de fabricație, cutii, liste de colisaj, documente de expediere și documentația utilizatorului final, precum și informații obținute prin aplicarea metodelor criminalistice și prin recuperarea marcajelor șterse;

(d) va genera relatări textuale ale activităților ilicite, incluzând rutele de trafic, actorii și rețelele de finanțare și de sprijin implicate în deturnare sau în transferul ilicit și evaluări ale factorilor determinanți (inclusiv gestionarea și securitatea deficitare ale stocurilor și rețelele de aprovizionare ilicite deliberate, orchestrate de state);

(e) va încărca elementele probante menționate în sistemul iTrace de gestionare a informațiilor și în instrumentele conexe.

4.2.5. Indicatori de implementare a proiectului

Până la 75 de desfășurări pe teren (inclusiv desfășurări extinse, după caz) în cursul perioadei de patru ani, pentru a genera elemente probante care să fie încărcate în sistemul de gestionare a informațiilor și portalul iTrace de cartografiere online.

Proiectul va fi implementat în cursul întregii perioade de trei ani a proiectului iTrace.

4.2.6. Beneficiarii proiectului

iTrace va continua să furnizeze informații din ce în ce mai ample destinate în mod explicit în primul rând factorilor de decizie naționali în materie de control al armelor din UE și autorităților de acordare a licențelor pentru exportul de arme, precum și instituțiilor, agențiilor și misiunilor UE. Acești beneficiari din UE vor avea, de asemenea, acces la informații confidențiale prin platforme staționare și mobile securizate furnizate de iTrace.

Informațiile publice vor continua să fie accesibile tuturor beneficiarilor din UE, precum și unor beneficiari din afara UE, cum ar fi factorii de decizie în materie de control al armelor și autoritățile de acordare a licențelor pentru exportul de arme din țări terțe, organizațiile de cercetare neguvernamentale, organizațiile militante și mass-media internațională de știri.

4.3. *Proiectul 3: Sprijin personalizat pentru autoritățile de control al exporturilor de arme, factorii de decizie în materie de control al armelor și părțile interesate asociate din statele membre*

4.3.1. Obiectivul proiectului

Proiectul le va oferi autorităților de control al exporturilor de arme, factorilor de decizie în materie de control al armelor și părților interesate asociate din statele membre sprijin bilateral consecvent, inclusiv vizite periodice față în față și rapoarte personalizate, care vor fi adaptate la domeniile lor specifice de interes pentru controlul armelor și la cerințele lor de informare. Informațiile furnizate de autoritățile naționale ale statelor membre de acordare a licențelor pentru exportul de arme vor fi tratate cu respectul cuvenit și considerate confidențiale. De asemenea, CAR va continua să fie în contact cu o serie de autorități naționale de acordare a licențelor pentru exportul de arme din țări terțe. Aceste relații vor sprijini mai multe aspecte esențiale ale eforturilor internaționale care vizează abordarea deturnării și a traficului de arme convenționale și vor consolida măsurile internaționale de combatere a deturnării, inclusiv:

(a) punerea la dispoziția autorităților de acordare a licențelor pentru exportul de arme a unor date detaliate și elemente probante privind deturnările documentate; și

(b) sprijinirea sau furnizarea, la cererea oficială a autorităților naționale din UE de acordare a licențelor pentru exportul de arme, de capacitate de verificare post-expediere/post-livrare în beneficiul statelor membre.

4.3.2. Beneficii pentru inițiativele UE în materie de control al armamentului

Vizitele periodice efectuate de echipa proiectului iTrace în capitalele statelor membre permit discuții bilaterale cu privire la subiecte sensibile (și anume, deturnarea ulterioară exportării), permit statelor membre să contribuie direct la proiectarea iTrace și la rezultatele acestuia (direcția și sfera investigațiilor și tipurile de raportare) și ajută la elaborarea măsurilor de consolidare a încrederii (și anume, procesele iTrace privind notificarea prealabilă și dreptul la replică). Ca element esențial, colaborarea iTrace cu statele membre oferă un forum pentru discuții adeseori nuanțate cu privire la provocările și oportunitățile naționale legate de angajamentele asumate în temeiul criteriului 7 din Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului (consolidată) și al articolului 11 din TCA. În cadrul proiectelor anterioare iTrace (I-IV), vizitele de colaborare au fost esențiale pentru a înțelege cerințele statelor membre în materie de informare, fie acestea de natură generală (și anume, „cum estimați riscul ca armele să își facă apariția într-un teatru de conflicte armate anume"), fie acestea specifice proiectului iTrace (și anume, „avem nevoie de un tablou de bord care să ne alerteze imediat cu privire la fiecare armă produsă la nivel național și care este documentată de echipele iTrace de teren").

4.3.3. Activități din cadrul proiectului

În cadrul acestui proiect vor fi întreprinse următoarele activități:

(a) trimiterea de echipe iTrace în vizite repetate la autorități relevante din capitalele statelor membre pentru a asigura informări cu privire la aspecte legate de combaterea deturnării și a prezenta rapoarte referitoare la investigațiile lor;

(b) continuarea serviciului de asistență non-stop care oferă consiliere imediată cu privire la combaterea deturnării sau la prezența în presă a unor afirmații potențial negative făcute de părți terțe neverificate;

(c) întreținerea, securizarea și consolidarea sistemului global iTrace de raportare privind armele, inclusiv dezvoltarea inovațiilor tehnologice;

(d) întreținerea pentru autoritățile de acordare a licențelor de export din statele membre a unor tablouri de bord online, care vor asigura fluxul criptat de date din sistemul de gestionare a informațiilor iTrace, semnalând cu un marcaj special părțile care au antecedente legate de deturnarea de arme convenționale, creând profilul destinațiilor cu risc ridicat și raportând în timp real cazuri de deturnare de arme fabricate la nivel național; și

(e) sprijinirea sau efectuarea de către echipele iTrace de investigație pe teren, la cererea oficială a autorităților statelor membre de acordare a licențelor pentru exportul de arme, a unor controale (verificări) post-livrare ale utilizării finale în beneficiul statelor membre.

Proiectul va fi implementat în cursul întregii perioade de trei ani a proiectului iTrace.

4.3.4. Rezultatele proiectului

Proiectul:

(a) va sprijini, la cerere, autoritățile de acordare a licențelor pentru exportul de arme din statele membre la identificarea cazurilor de deturnare ulterioare exportării;

(b) va furniza informații în sprijinul efectuării de către autoritățile de acordare a licențelor pentru exportul de arme din statele membre a unei analize a riscurilor de deturnare, în conformitate cu Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului (consolidată) și cu Tratatul privind comerțul cu arme, înainte de acordarea licențelor de export;

(c) va furniza, la cerere, capacități de verificare post-expediere autorităților de acordare a licențelor pentru exportul de arme din statele membre;

(d) va sprijini factorii de decizie în materie de control al armelor din statele membre cu informații în timp real privind tendințele în materie de deturnare și de trafic, în sprijinul participării naționale la procese de politici internaționale; și

(e) va oferi, după caz și la cerere, asistență agențiilor naționale de aplicare a legii din statele membre în sprijinul anchetelor penale.

4.3.5. Indicatori de implementare a proiectului

Întreținerea unor tablouri de bord online, care vor asigura fluxul de informații din partiții securizate ale sistemului iTrace către autoritățile naționale din statele membre. Un serviciu de asistență, care va fi asigurat de personalul proiectului iTrace, menit să ofere sprijin deplin autorităților de control al exporturilor de arme și factorilor de decizie în materie de control al armelor din statele membre. Până la 45 de vizite în capitalele statelor membre, la cerere.

Proiectul va fi implementat în cursul întregii perioade de trei ani a proiectului iTrace.

4.3.6. Beneficiarii proiectului

Toate statele membre interesate, inclusiv, la cerere, efectuarea de vizite în capitale și desfășurarea de misiuni de verificare post-expediere.

4.4. *Proiectul 4: Informare, consiliere în materie de politici și coordonare internațională*

4.4.1. Obiectivul proiectului

Proiectul va evidenția, utiliza și valorifica beneficiile iTrace pentru factorii de decizie internaționali și naționali, experții în materie de control al armelor convenționale și autoritățile de acordare a licențelor pentru exportul de arme. CAR va realiza acest lucru prin desfășurarea de activități de informare și de consiliere în materie de politici. Aceste inițiative vor fi, de asemenea, concepute pentru a coordona în continuare schimbul de informații și pentru a construi parteneriate durabile cu persoanele și organizațiile capabile să genereze informații care pot fi înregistrate în sistemul iTrace.

4.4.2. Beneficii pentru inițiativele Uniunii în materie de control al armamentului

Proiectul va scoate în evidență, la numeroase conferințe, evenimente și procese, sprijinul acordat de Uniune proiectului iTrace și va demonstra rolul acestuia în furnizarea de informații concrete în sprijinul inițiativelor internaționale de control al armelor. Proiectele succesive iTrace (I-IV) au demonstrat că cooperarea la nivel internațional și colaborarea la nivel de politici joacă un rol esențial în (1) definirea agendei internaționale privind procesele internaționale de control al armelor și în (2) crearea de oportunități pentru cooperarea statelor care nu sunt membre ale UE cu proiectul iTrace și cu inițiativele UE în materie de control al armelor în general.

4.4.3. Activități din cadrul proiectului

În cadrul acestui proiect vor fi întreprinse următoarele activități, acordându-se atenția cuvenită evitării suprapunerii cu alte inițiative, de exemplu privind informarea în legătură cu TCA:

(a) CAR își va menține contactele diplomatice cuprinzătoare pentru a pune în valoare, utiliza și valorifica iTrace și comunicările sale, punând accentul pe (1) beneficiile sale concrete pentru sprijinirea monitorizării punerii în aplicare a TCA, a PdA, a ITI și a regimurilor de sancțiuni multilaterale și regionale relevante, precum și a altor instrumente internaționale relevante; (2) utilitatea sa în identificarea domeniilor prioritare de asistență și cooperare internațională; și (3) utilitatea sa ca mecanism de stabilire a profilurilor în evaluarea riscurilor, destinat autorităților de acordare a licențelor pentru exportul de arme și altor părți interesate relevante;

(b) implicarea personalului proiectului iTrace va încuraja și va dezvolta acorduri oficiale privind schimbul de informații, capabile să genereze informații care pot fi încărcate în sistemul iTrace, și va asista totodată factorii de decizie în identificarea domeniilor prioritare de dialog, asistență internațională și cooperare în vederea consolidării politicilor și a practicilor.

Proiectul va fi implementat în cursul întregii perioade de trei ani a proiectului iTrace.

4.4.4. Rezultatele proiectului

Proiectul:

(a) va demonstra utilitatea și impactul iTrace, precum și ale ideii care constă în documentarea, compilarea și partajarea informațiilor referitoare la deturnări în beneficiul factorilor de decizie naționali și internaționali care acționează în scopul punerii în aplicare a acordurilor privind controlul armelor convenționale și controlul exportului de arme (TCA, PdA și alte instrumente internaționale relevante) și va sprijini punerea lor în aplicare;

(b) va furniza informații relevante pentru a sprijini factorii de decizie și experții în materie de control al armelor convenționale să identifice domeniile prioritare pentru asistență și cooperare internațională și să elaboreze strategii eficace de combatere a deturnării;

(c) le va furniza autorităților de acordare a licențelor pentru exportul de arme informații aprofundate privind iTrace și utilitatea acestuia în evaluarea riscurilor, oferind totodată o modalitate de feedback suplimentar și de consolidare a sistemului;

(d) va facilita schimbul de informații între guvernele naționale și operațiile ONU de menținere a păcii și de monitorizare a sancțiunilor, inclusiv prelucrarea și analiza datelor folosind sistemul iTrace;

(e) va facilita dialogul și stabilirea de relații de colaborare în rândul unui grup tot mai mare de experți în materie de control al armelor convenționale implicați în desfășurarea unor investigații *in situ* privind deturnarea și traficul de arme convenționale și muniții aferente;

(f) va spori vizibilitatea pentru public a urmăririi armelor convenționale și a munițiilor aferente ca mod de a sprijini monitorizarea punerii în aplicare a TCA, a PdA, a ITI și a altor instrumente internaționale și regionale de control al armelor și de control al exporturilor de arme.

4.4.5. Indicatori de implementare a proiectului

Conducerea de către personalul iTrace a până la 30 de activități de informare și de consiliere în materie de politici sau participarea la aceste activități. Implicarea va include prezentări ale comunicărilor iTrace. Activitățile de informare și de consiliere în materie de politici vor fi incluse în comunicările descriptive trimestriale.

Proiectul va fi implementat în cursul întregii perioade de trei ani a proiectului iTrace.

4.4.6. Beneficiarii proiectului

A se consulta punctul 4.2.6 de mai sus pentru lista completă a beneficiarilor, care este identică cu cea a beneficiarilor acestui proiect.

4.5. *Proiectul 5: comunicări privind activitățile iTrace de cercetare*

4.5.1. Obiectivul proiectului

Proiectul va furniza comunicări esențiale pentru consolidarea politicilor și a practicilor, extrase din datele generate de investigații și prezentate în sistemul iTrace. Comunicările vor avea rolul de a evidenția anumite domenii de interes internațional, inclusiv principalele modele de trafic de arme convenționale și muniții aferente, distribuția regională a armelor convenționale și a munițiilor aferente care fac obiectul traficului și domeniile prioritare care necesită atenție internațională.

4.5.2. Beneficii pentru inițiativele Uniunii în materie de control al armamentului

Rezultatele iTrace în materie de politici concentrează atenția internațională asupra caracterului cuprinzător al inițiativelor UE de control al armamentului și asupra angajamentelor asumate de statele membre ale UE de a aborda chestiunea deturnării de arme convenționale și de muniții aferente. Din 2013, aceste comunicări au făcut obiectul unei acoperiri importante în numeroase organe importante de presă din lume, ceea ce a determinat acțiuni la nivel național ale guvernelor, ale deputaților și ale societății civile. Deoarece comunicările iTrace nu evită să identifice armele convenționale ilicite care sunt originare din UE, ele ilustrează atitudinile progresive ale statelor membre față de controlul armamentului. Se poate spune că acest lucru încurajează transparența și creșterea numărului de aderenți și universalizarea tratatelor și regimurilor multilaterale de dezarmare, neproliferare și control al armelor conform solicitării din Strategia globală a UE din 2016, și anume principiul de a conduce prin puterea exemplului.

4.5.3. Activități din cadrul proiectului

O analiză aprofundată, care să ducă la elaborarea, revizuirea, editarea și publicarea, inclusiv tipărirea pe hârtie, acolo unde este necesar, și distribuirea a până la 20 de comunicări iTrace privind politicile.

4.5.4. Rezultatele proiectului

Proiectul:

(a) va genera până la 20 de comunicări, fiecare prezentând profilul unei probleme distincte de interes internațional;

(b) va asigura distribuirea comunicărilor iTrace privind politicile către toate statele membre;

(c) va menține o strategie de informare cu scop precis, pentru a asigura acoperirea globală maximă;

(d) va susține vizibilitatea acțiunii pe scena politicilor și în mass-media internațională de știri, printre altele prin prezentarea de informații de interes privind armele convenționale ilicite, prin furnizarea de analize relevante de politici și consiliere în sprijinul proceselor în desfășurare privind controlul armamentului și prin adaptarea comunicărilor în așa fel încât să ofere cât mai mult conținut de interes pentru presa internațională de știri.

4.5.5. Indicatori de implementare a proiectului

Până la 20 de comunicări iTrace online privind politicile, disponibile public, produse pe întreaga durată a acțiunii propuse.

Proiectul va fi implementat în cursul întregii perioade de trei ani a proiectului iTrace.

4.5.6. Beneficiarii proiectului

A se consulta punctul 4.2.6 de mai sus pentru lista completă a beneficiarilor, care este identică cu cea a beneficiarilor acestui proiect.

4.6. *Proiectul 6: Urmărirea armelor convenționale și a munițiilor aferente și investigații consolidate*

4.6.1. Obiectivul proiectului

Proiectul va continua să trimită cereri formale de urmărire către guvernele naționale, pentru armele convenționale ilicite și munițiile aferente; răspunsurile la aceste cereri vor furniza informații cuprinzătoare despre lanțurile lor de aprovizionare și vor identifica locul și circumstanțele în care au fost deturnate către utilizatori neautorizați. Aceste activități au scopul de a stabili mecanismele de deturnare a armelor convenționale și a munițiilor aferente, de la caz la caz și cu sprijinul statelor exportatoare, mai ales al autorităților de control al exporturilor de arme din statele membre. Urmăririle furnizează informații detaliate despre rețelele de aprovizionare cu arme convenționale ilicite, identifică cazurile de retransfer neautorizat, care încalcă acordurile privind utilizatorii finali, semnalează încălcările embargoului asupra armelor impus de ONU și de Uniune și alertează statele membre în ceea ce privește deturnarea ulterioară exportării. Mai presus de toate, având în vedere că guvernele naționale furnizează ele însele informații referitoare la urmărire, procesul de urmărire stă la baza procesului decizional privitor la controlul armamentului.

4.6.2. Beneficii pentru inițiativele Uniunii în materie de control al armamentului

Cererile de urmărire au permis proiectului iTrace să furnizeze informații în sprijinul mai multor intervenții ale autorităților de aplicare a legii din statele membre (dar și din state din afara Uniunii), inclusiv urmărirea penală și condamnarea persoanelor implicate în traficul de arme convenționale și de muniții aferente, precum și de materiale conexe.

Cererile de urmărire avertizează, de asemenea, statele membre în legătură cu cazurile de deturnare ulterioare exportării, furnizând informații esențiale pentru a sprijini evaluările eficace ale riscului de acordare a licențelor pentru exportul de arme. Ca atare, iTrace contribuie direct cu informații pentru a sprijini statele membre în punerea în aplicare a criteriului 7 din Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului (consolidată) și a articolului 11 din Tratatul privind comerțul cu arme. Totodată, informațiile obținute prin procesul de urmărire identifică utilizatorii finali neautorizați, deturnătorii de arme convenționale, părțile ilegale la lanțul de aprovizionare și finanțatorii iliciți, furnizând statelor membre date esențiale referitoare la profilurile de risc ale exporturilor.

4.6.3. Activități din cadrul proiectului

Un flux constant de cereri de urmărire și de comunicări aferente și investigații ulterioare, pe întreaga durată a proiectului. CAR va desfășura activități de cercetare și dezvoltare vizând tehnologii emergente în vederea unei mai bune trasabilități pentru a sprijini aceste activități.

4.6.4. Rezultatele proiectului

Proiectul:

(a) va urmări, la un nivel fără precedent, armele convenționale ilicite și munițiile aferente din zonele afectate de conflict. Îmbunătățirile aduse procedurilor standard de operare (PSO) ale CAR pe durata iTrace III, după consultări ample cu statele membre, vor asigura faptul că informațiile colectate de unitatea de urmărire a CAR vor fi examinate de guvernele naționale înainte de a fi publicate și că acestea vor contribui la cel mai mare registru global de arme sub urmărire, folosite în conflicte;

(b) unitatea de investigații consolidate a CAR se va servi de informațiile colectate prin urmărirea armelor convenționale și a munițiilor aferente pentru a stabili, într-o măsură mai mare, autorii, motivele, obiectele, momentele și modalitățile deturnării, realizând o cartografiere a lanțului de aprovizionare axat pe trei piloni ai investigației: rețelele umane, finanțarea armelor ilicite și logistica aprovizionării. Unitatea de investigații consolidate poate fi desfășurată în întreaga lume și va urmări să obțină mărturii care nu sunt publice, informații financiare și documente din interiorul și din afara zonelor de conflict; și

(c) în cele din urmă, CAR le va furniza factorilor de decizie o nouă gamă de opțiuni pentru abordarea transferurilor ilicite de arme convenționale și de muniții aferente, precum și a rețelelor financiare și logistice care le susțin, completând măsuri precum embargoul asupra armelor și controalele directe ale exporturilor cu opțiuni de „subminare a rețelelor”, de la diligența în operațiunile bancare până la inspecții specifice ale containerelor, precum și semnalarea intermediarilor comerciali.

4.6.5. Indicatori de implementare a proiectului

Volumul și succesul cererilor de urmărire vor fi înregistrate și evaluate în mod continuu pe toată durata acțiunii.

Proiectul va fi implementat în cursul întregii perioade de trei ani a proiectului iTrace.

4.6.6. Beneficiarii proiectului

A se consulta punctul 4.2.6 de mai sus pentru lista completă a beneficiarilor, care este identică cu cea a beneficiarilor acestui proiect.

5. **Locuri de desfășurare**

Proiectele 1, 2 și 6 vor necesita desfășurarea masivă pe teren a unor experți în materie de arme convenționale în regiunile afectate de conflicte. Aceste desfășurări vor fi examinate individual, ținându-se seama de securitate, acces și disponibilitatea informațiilor. CAR a stabilit deja contacte sau are proiecte în curs în multe dintre statele vizate. Proiectul 3 se va desfășura în capitalele statelor membre (cu efectuarea altor deplasări în interiorul țării, sub rezerva cerințelor din statul membru). Proiectul 4 se va desfășura în cadrul unor conferințe internaționale și în coordonare cu guvernele naționale și cu organizațiile relevante, la nivel mondial, pentru a asigura vizibilitatea maximă a proiectului. Proiectul 5 va fi elaborat în Belgia, Italia, Franța și Regatul Unit.

6. **Durata**

Durata totală estimată a proiectelor combinate este de 36 de luni.

7. **Entitatea de punere în aplicare și vizibilitatea Uniunii**

CAR implantează mici echipe de investigații pe teren pe lângă forțele locale de apărare și de securitate, personalul de menținere sau sprijinire a păcii și alți actori care dețin mandate în materie de securitate. Ori de câte ori aceste forțe sau misiuni pun stăpânire pe arme ilicite sau pe locuri care adăpostesc elemente probante, echipele CAR recuperează toate elementele probante disponibile cu privire la arme și la grupurile de utilizatori ai acestora. CAR procedează apoi la urmărirea tuturor elementelor identificabile în mod unic și desfășoară investigații de mare anvergură cu privire la transferurile ilicite de arme, la lanțurile de aprovizionare și la sprijinul acordat unor părți care amenință pacea și stabilitatea.

Colaborând cu autoritățile naționale de acordare a licențelor de export și cu entități neguvernamentale, CAR reconstituie lanțurile de aprovizionare care sunt responsabile de livrările de arme în conflictele armate, identificând activitățile ilicite și deturnările de armament de pe piețele legale către cele ilicite. CAR înregistrează informațiile colectate în sistemul său global de monitorizare a armelor, iTrace, care, cu cele peste 650 000 de arme, muniții și materiale conexe folosite în conflicte, reprezintă la nivel mondial cel mai mare registru de date privind armele folosite în conflicte.

CAR utilizează aceste informații (a) pentru a alerta statele membre cu privire la deturnările de arme convenționale și de muniții aferente și (b) pentru a permite inițiative specifice de combatere a deturnărilor, inclusiv măsuri revizuite de control al exporturilor și o acțiune diplomatică internațională.

Această metodologie s-a dovedit capabilă să detecteze deturnarea aproape imediat, echipele de pe teren ale CAR informând statele membre cu privire la arme deturnate atunci când încă erau folosite în zone afectate de conflicte. În unele cazuri, echipele CAR au descoperit retransferuri neautorizate la două luni după ieșirea din fabrică a armelor.

Decizia (PESC) 2019/2191 a sprijinit CAR în vederea continuării și consolidării proiectului iTrace instituit prin Decizia 2013/698/PESC din 25 noiembrie 2013 și reînnoit prin Deciziile (PESC) 2015/1908 și (PESC) 2017/2283. Proiectele, cunoscute sub denumirea iTrace I, iTrace II și, respectiv, iTrace III, au asigurat consacrarea la nivel mondial a acestui sistem drept o inițiativă importantă de monitorizare a armelor folosite în conflicte și au furnizat un sprijin direct autorităților de acordare a licențelor de export și factorilor de decizie în materie de control al armelor din UE.

În plus, la 2 decembrie 2015, planul de acțiune al UE împotriva traficului și utilizării ilegale de arme de foc și explozivi a solicitat extinderea utilizării iTrace și a recomandat ca orice autoritate națională de aplicare a legii care detectează o deturnare de arme și muniții să confrunte constatările cu înregistrările din iTrace. În 2019, CAR a încheiat un memorandum de înțelegere cu Europolul pentru a sprijini aceste activități. De asemenea, CAR a furnizat date iTrace sistemului iARMS al Interpolului și a oferit ajutor Interpolului la identificarea armelor încărcate în iARMS de statele membre.

CAR ia toate măsurile adecvate pentru a aduce în atenția publicului faptul că Uniunea Europeană a finanțat acțiunea. Aceste măsuri vor fi luate în conformitate cu Manualul privind comunicarea și vizibilitatea pentru acțiunile externe ale Uniunii Europene elaborat și publicat de Comisia Europeană.

Prin urmare, CAR va asigura vizibilitatea contribuției Uniunii printr-o strategie de marcă (branding) și publicitate adecvate, evidențiind rolul Uniunii, asigurând transparența acțiunilor sale și sensibilizarea publicului cu privire la motivația deciziei, precum și cu privire la sprijinul acordat de Uniune deciziei și rezultatele acestui sprijin. Materialele produse de acest proiect vor afișa în mod vizibil drapelul Uniunii, în conformitate cu orientările Uniunii privind utilizarea și reproducerea corespunzătoare a drapelului.

8. **Metodologia și garanțiile pentru partenerii din cadrul guvernelor naționale**

Acțiunea iTrace va menține o raportare echilibrată din punct de vedere politic. În conformitate cu principiile de bază ale CAR privind independența și obiectivitatea, acțiunea va raporta cu privire la armele convenționale ilicite și munițiile aferente pe care echipele de investigare de pe teren ale CAR le documentează în statele afectate de conflicte, fără a aduce atingere tipului sau proveniență acestora și indiferent de afilierea părții care deține aceste arme. CAR recunoaște că statele membre care divulgă informații în scopul asigurării transparenței pot expune exporturile lor de arme unui control public mai larg. Prin urmare, pe cât posibil, CAR:

(a) va recunoaște, în rapoartele sale publice, contribuția statelor membre care au furnizat informații pentru acțiunea iTrace, în interesul transparenței publice; și

(b) se va asigura că raportarea publică a iTrace diferențiază clar statele membre sus-menționate de statele care în mod consecvent nu divulgă informații în sprijinul investigațiilor iTrace.

8.1. Precizie operațională

CAR va solicita aprobarea prealabilă din partea COARM înainte de se implica susținut în toate țările care nu au făcut anterior obiectul unor investigații iTrace pe teren sau al unor programe iTrace de formare și de mentorat. Orice astfel de solicitare va prezenta perspectiva generală a investigațiilor și a metodologiei CAR avute în vedere pentru țara potențială. La momentul adoptării acestei decizii a Consiliului, programele iTrace fuseseră desfășurate în următoarele țări: Afganistan; Bahrain; Benin; Burkina Faso; Camerun; Republica Centrafricană; Ciad; Republica Democratică Congo; Côte d'Ivoire; Egipt; Etiopia; Gambia; Ghana; India; Irak; Israel; Iordania; Kenya; Liban; Libia; Mali; Mauritania; Maroc; Mozambic; Myanmar/Birmania; Nepal; Niger; Nigeria; Filipine; Arabia Saudită; Senegal; Somalia; Sudanul de Sud; Sudan; Siria; Togo; Tunisia; Turcia; Uganda; Ucraina; Emiratele Arabe Unite și Yemen.

8.2. Atenuarea prezentărilor părtinitoare

CAR recunoaște că nivelul de detaliere oferit de guvernele naționale ca răspuns la cererile de urmărire, care variază de la niciun răspuns până la dezvăluirea integrală și la furnizarea documentelor de transfer, poate duce la apariția, în statele membre, a unor grade diferite de expunere publică. CAR depune eforturi pentru a atenua orice prezentare părtinitoare implicită pe care asemenea diferențe între răspunsurile la cererile de urmărire ar putea-o introduce în raportarea iTrace, după cum urmează:

(a) menționând în prealabil și în mod explicit, în text, toate cazurile raportate de acțiunea iTrace în care statele membre au răspuns cu transparență la cererile de urmărire într-un mod care, după caz, afirmă fără ambiguitate legalitatea transferurilor care fac obiectul acestor cereri de urmărire;

(b) menționând în prealabil și în mod explicit, în text, toate cazurile raportate de acțiunea iTrace în care statele membre nu au răspuns la cererile de urmărire, precizând că, „având în vedere absența unui răspuns la cererea de urmărire, CAR nu se poate pronunța asupra legalității transferului în cauză" (aceasta nu se aplică cazurilor în care statele membre au furnizat, ca răspuns la cereri specifice de urmărire, motivele care le împiedică să răspundă imediat sau în totalitate) și

(c) raportând periodic SEAE cu privire la toate cazurile în care CAR nu a primit din partea statelor o confirmare de primire a cererii de urmărire în termen de 28 de zile de la primire. CAR va înregistra toate confirmările de primire pe care le primește sub formă de scrisori, fax, e-mail sau apeluri telefonice.

8.3. Procesul de urmărire

Statele membre și entitățile neguvernamentale răspund cererilor de urmărire emise de CAR în cadrul proiectului iTrace exclusiv la libera lor apreciere, în conformitate cu legislația națională privind controlul exporturilor și confidențialitatea datelor.

Inițial, CAR trimite cererile de urmărire pentru produsele care fac obiectul controlului exporturilor pe cale electronică către misiunea permanentă a unui guvern anume pe lângă Organizația Națiunilor Unite de la New York, deși încurajează guvernele naționale, din motive administrative, să desemneze un punct de contact în capitală pentru comunicări viitoare cu acțiunea iTrace. În cazul produselor care nu fac obiectul unui control, CAR trimite cererile de urmărire pe cale electronică entităților producătoare sau exportatoare.

Procesul de urmărire urmează procedura standard internă de operare a CAR 02.02 și cuprinde următoarele etape:

(a) în momentul colectării datelor, echipele de investigație pe teren care au obligația de a urmări armele convenționale și munițiile aferente le marchează pentru urmărirea în sistemul global iTrace de raportare privind armele;

(b) unitatea de urmărire a CAR examinează toate celelalte date colectate la fața locului și, împreună cu unitatea de analiză a CAR, lansează orice cerere suplimentară de urmărire pe care o consideră relevantă;

(c) pentru articolele selectate pentru urmărire, sistemul realizează următoarele, în mod automat: (i) atribuie fiecărui articol un număr al cererii de urmărire; (ii) compilează cererile de urmărire pentru unul sau mai multe articole care provin dintr-o singură țară într-o singură comunicare despre urmărire și (iii) atribuie un număr de corespondență fiecărei comunicări despre urmărire;

(d) transmiterea unei cereri de urmărire declanșează o perioadă de așteptare de 28 de zile, luând în considerare procedurile naționale, de exemplu în statele membre. În perioada de așteptare, nu se pot publica informații despre articol și acesta nu poate fi menționat în nicio comunicare a CAR;

(e) dacă, la sfârșitul perioadei de 28 de zile, unitatea de urmărire nu a primit niciun răspuns la cererea de urmărire, aceasta poate emite o atenționare (prin e-mail sau prin telefon, fiind păstrate note ale tuturor comunicărilor). Această atenționare nu declanșează încă o perioadă de 28 de zile;

(f) atunci când unitatea de urmărire primește un răspuns la cererea de urmărire, aceasta informează întregul personal relevant. Personalul relevant discută răspunsul cu unitatea de urmărire și decide asupra măsurilor care trebuie luate (și anume, a răspuns partea solicitată la întrebările CAR? CAR trebuie să dea curs sau să solicite clarificări? Poate oferi CAR un drept la replică?);

(g) după primirea tuturor clarificărilor, unitatea de urmărire întocmește o notificare privind dreptul la replică. Aceasta este un rezumat concis al informațiilor furnizate ca răspuns la cererea CAR și include rezerve care corespund informațiilor lipsă sau neconcludente. Textul este conceput pentru a fi reprodus întocmai în iTrace și în alte comunicări ale CAR și trebuie să constituie cea mai completă prezentare a informațiilor furnizate de respondent la cererea de urmărire. Unitatea de urmărire transmite proiectul de text echipei responsabile cu solicitarea urmăririi, pentru a fi examinat. După acceptarea textului, echipa informează în scris unitatea de urmărire, iar unitatea de urmărire transmite dreptul la replică;

(h) transmiterea unui drept la replică declanșează o nouă perioadă de așteptare de 28 de zile, în cursul căreia CAR invită partea respondentă să propună adăugiri sau modificări la textul dreptului la replică;

(i) în cazul în care partea respondentă propune modificări la textul dreptului la replică, CAR modifică textul și emite din nou dreptul la replică. De fiecare dată când unitatea de urmărire emite din nou un drept la replică, începe o nouă perioadă de așteptare de 28 de zile. Acest proces se poate repeta până când CAR consideră că s-a încheiat un schimb constructiv. CAR nu are obligația de a accepta la infinit modificări la dreptul la replică;

(j) procesul dreptului la replică se încheie fie atunci când guvernul sau entitatea în cauză informează CAR că textul poate fi acceptat, fie atunci când CAR consideră că modificările suplimentare propuse de guvernul sau entitatea în cauză sunt nule sau inutile. Dacă guvernul își comunică dezacordul cu CAR, iar CAR consideră că punctele invocate sunt nule sau inutile, CAR trebuie să menționeze obiecțiile în textul dreptului la replică;

(k) în cazurile în care procesul dreptului la replică se află în desfășurare, iar publicarea este iminentă, CAR îi comunică părții respondente, cu două săptămâni înainte de a „bloca textul", că nu vor fi introduse alte modificări în publicația relevantă după data la care textul a fost blocat;

(l) după ce unitatea de urmărire a introdus toate modificările și adăugirile în textul dreptului la replică, transmite proiectul de text, spre examinare, echipei responsabile cu solicitarea urmăririi. În momentul acceptării textului, echipa CAR informează în scris unitatea de urmărire. După aprobare, textul dreptului la replică este „blocat", nemaifiind posibile alte modificări la textul dreptului la replică. Din acest moment, textul trebuie reprodus *ad litteram* în orice comunicare publică sau nepublică care se referă la cazul respectiv. Prin urmare, este imperativ ca unitatea de urmărire și echipele relevante să convină asupra fiecărui cuvânt al unui text integral înainte de a emite drepturi la replică; și

(m) dacă un guvern sau o entitate identifică, în răspunsul său la cererile de urmărire ale CAR, următorul punct din lanțul de aprovizionare, CAR emite o nouă cerere de urmărire pentru partea respectivă, iar procesul de urmărire este reluat de la litera (a).

8.4. Notificare prealabilă

CAR transmite o notificare prealabilă tuturor părților care sunt menționate în mod substanțial în publicațiile iTrace. Aceasta ia forma unei comunicări oficiale, care este pregătită de autorul viitoarei publicații și este trimisă de unitatea de urmărire. Notificarea prealabilă descrie modul în care raportul se va referi la relația dintre guvern sau altă entitate menționată și cazul vizat și are rolul de a asigura că:

(a) CAR a dat dovadă de diligența necesară cu privire la orice acuzație sau referire făcută la adresa entităților în comunicările sale; și

(b) informațiile prezentate în comunicările CAR sunt corecte și juste.

Odată trimisă, o notificare prealabilă declanșează o perioadă de așteptare de 14 zile, în cursul căreia CAR invită destinatarii să verifice exactitatea informațiilor prezentate și să transmită eventuale obiecții. În timpul acestei perioade de 14 zile nu se pot publica informații despre articol și nu se poate face nicio referire la acesta în nicio comunicare a CAR.

9. **Raportare**

Conflict Armament Research va pregăti comunicări descriptive trimestriale. Printre altele, aceste comunicări vor conține informații detaliate despre activitățile realizate în cursul întregii perioade de raportare, proiect cu proiect, incluzând date și instituții naționale. Rapoartele vor include, de asemenea, numărul de consultări efectuate de iTrace cu statele membre.

Aria geografică a activităților de cercetare, volumul și categoria constatărilor, precum și originea lor vor fi disponibile în tabloul de bord iTrace online în timp real.